Nr. 60. Środa 31. maja 1929. Poznań.

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU i PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

Rynek Drzewny: Rok XI. Rynek Budowlany: Rok II.

Siły, ciepła, światła

tanio i w wielkich ilościach wymaga zakład przemysłowy do osiągnięcia najwyższej sprawności. Jedynie **nowoczesna maszyna Wolfa** może zakładowi dla przemysłu drzewnego zapewnić powodzenie, gdyż przetwarza bezużyteczne odpadki na siłę, a jako **bezpłatny dodatek** dostarcza znacznych ilości ciepła dla suszarni.

10

MASCHINENFABRIK BUCKAU R.WOLF A-G MAGDEBURG

Główne biuro na Poznańskie i Pomorze

Inż. Marjan Rowecki

POZNAŃ, Wały Zygmunta Augusta 10, II ptr. Tel. 5371

Naprawa tartaków

maszyn wszelkich typów, lokomobil, manometrów, motorów spalinowych i elektr., spajanie metali, — wszelkie reperacje wykonuje na miejscu —

„I-N-D-U-K-C-J-A"

Poznań, Długa 11. — Inż. R. Janiszewski

382

---

30 **Tartaki** **J. PAŁUCKI Senj. - - - TUCHOLA - - -**

ma na składzie **materjały stolarskie i budowlane,** przyjmuje zamówienia na **różne półfabrykaty** oraz **przeciera** na cudzy rachunek **surowiec** w większych i mniejszych partjach

Warunki dogodne. - - Ceny konkurencyjne.

Woźniak i Ska, Handel drzewa — Tel. 332.
T. z o. p.
Inowrocław, ul. Mała, Andrzeja 5. 25

Kupuję i sprzedaję

Deski i bale sosnowe odziemkowe, czubkowe i obrzynane, szalówkę łaty, obladry i drągi. Kantówkę, podłogę i inne drzewa do budowli podług listy. Dębinę, buczynę, brzezinę, jesion i t. p. w stanie okrągłym i tartym. Dzwona, szprychy i dyszlę oraz drzewo opałowe.

KUJAWSKA SPÓŁKA DRZEWNA Sp. Akc.

INOWROCŁAW 444

poszukuje do natychmiastowej dostawy:
55, 42 i 30 mm **sosnowe odziomki** I klasy 30 mm **sosnowe równol. obrzynane,** 20 mm **sosnową szalówkę, sosnowe drągi** I i II klasy na drabie **sosnowe kantówki i belki** 8/8, 8/10 10/10, 10/13, 13/13, 16/18, 18/21 i 21/24 **sosnowe łaty** 4/6 cm.

JAN DOMERACKI, budowniczy

31 Telefon nr. 16-67 **POZNAŃ** Wały Jagieły 4/6

Tartak parowy w Sierakowie, pow. Międzychód

Poleca: materjał tarty, kantówkę, deski podłogowe itd.

Kupuje: drzewo okrągłe do tarcia.

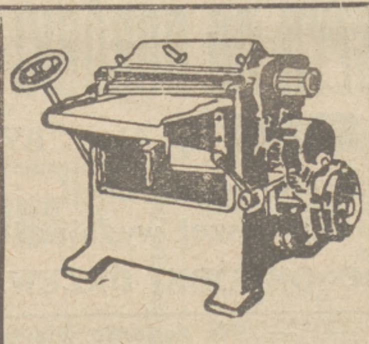
Obrabiarki do drzewa

najnowszej konstrukcji i solidnej budowy.

✦

Kompl. urządzenia stolarń

i fabryk mebli

TEL. 36 **TEL. 36**

POLECAJĄ po cenach umiarkowanych

S. Samulski i Sp.

109 **PLESZEW**

Fabryka maszyn i Armatur.
Odlewnia i Kotlarnia.

Nr. 60. **Środa 31. maja 1929.** **Poznań.**

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU i PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY

Rynek Drzewny: Rok XI. Wychodzi w poniedziałki, środy i piątki. Rynek Budowlany: Rok II.

PRZEPŁATA na czerwiec 1929 r., wynosi: w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 6,00 złotych. Na pocztach 6,45 złotych. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 7,50 złotych. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska), 8,00 złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 50 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 60 groszy. Zagranicą 70 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja „RYNKU DRZEWNECO i BUDOWLANEGO" Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820
DRUKARNIA
Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406
Konta bieżące: P. K. O. 206-377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

OGŁOSZENIA: Za tekstem 21 gr. od miejsca milimetr. (strona czterołamowa). W tekście zaś lub przed tekstem 55 gr. od miejsca milimetr. (strona dwułamowa). OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 30 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłosz. stosowny jest rabat. Dla poszukuj. posad przy jednorazowem ogłoszeniu 30 proc., przy dwurazowem 40 proc. i przy trzyrazowem 50 proc. rabatu. — Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia — zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. —

Kilka uwag o sytuacji w polskim przemyśle dyktowym

Jest faktem stwierdzonym, że w polskich sferach fachowo-drzewnych na ogół nie docenia się znaczenia przemysłu płyt klejonych, czyli dykt dla ogólnej gospodarki krajowej. Polski przemysł dyktowy do niedawna jeszcze pracował w warunkach znośnych, tak pod względem zaopatrzenia w surowiec jakoteż pod względem konjunktury na rynku krajowym i zagranicznym. Obecnie wskutek represyjnych działań niemieckich nasz przemysł dyktowy stanął wobec olbrzymich trudności, objawiających się w obu przytoczonych wyżej kierunkach.

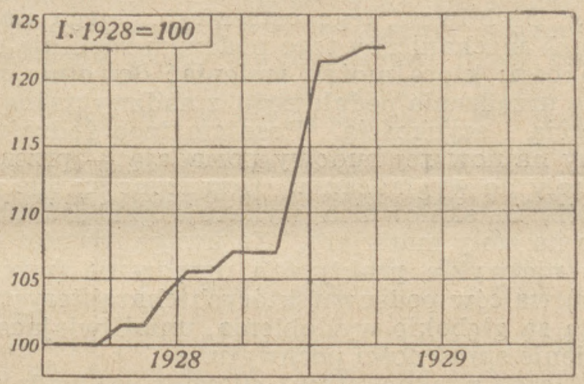
Krótko po rozpoczęciu wojny celnej, wydały Niemcy zakaz wwozu polskiej dykty, mimo iż zdawać by się mogło, że obowiązujące podówczas cło importowe w wysokości 3 Ł od m. kub. powinno dostatecznie chronić przemysł niemiecki. Przy zawieraniu pierwszego układu drzewnego z Niemcami w grudniu 1927 r., sprawa dykt i olszyny została z umowy wyłączona i miała być traktowaną oddzielnie.

Żeby choć częściowo zatamować ucieczkę surowca olchowego zagranicę, wprowadził Rząd cło wywozowe od olszyny okrągłej w wysokości 1,50 zł od 100 kg. Zarządzenie to nie wpłynęło jednakże decydująco na zmianę sytuacji, gdyż 1,50 zł od 100 kg to stawka niska, nie przedstawiająca trudności dla przemysłu zagranicznego. To też Niemcy w dalszym ciągu utrzymywali zakaz importu gotowego fabrykatu dyktowego z Polski.

Na zebraniu przemysłowców polskich i niemieckich w Warszawie, Niemcy zaproponowali ustalenie kontyngentu na eksport olszyny z Polski wzamian za odpowiedni kontyngent importu polskich dykt do Niemiec. Efekt był ten, że w rezultacie Niemcy otrzymali więcej niż sami żądali. Pozostał bowiem w mocy nadal zakaz wwozu polskich dykt poza przyznanym kontyngentem, natomiast surowiec polski wciąż wywożono bez jakichkolwiek przeszkód, za cłem, nie grającem prawie że żadnej roli wobec wysokich cen dykty w Niemczech. Wśród tych okoliczności, staje się zrozumiałym szybki wzrost cen na olchę w stanie okrągłym, która podskoczyła w cenie w ciągu roku 1928 z 23 sh. do prawie 40 sh. za m. kub.

Po upływie ważności pierwszego prowizorjum, zawarto w styczniu b. r. z Niemcami nowy układ drzewny, z którego znowóż wyeliminowano sprawę olszy i dykty. Niemcy nadal utrzymywały zakaz importu dykt, zaś Polska podniosła cło eksportowe od okrągłej olszyny na 6 zł od 100 kg z tem jednak, że Ministerstwu Skarbu wolno udzielać każdorazowo pozwoleń na wywóz po dawnej stawce celnej 1,50 zł od 100 kg. Rozporządzenie to okazało się jednak przysłowioną — musztardą po obiedzie, gdyż w czasie od 1 grudnia 1928 do 1 kwietnia 1929 r. handlarze zdążyli wywieść przeszło 40.000 m³ olszyny i to przeważnie do Niemiec.

Poniżej podajemy według „Instytutu Badania Konjunktur i Cen" wzrost cen dykty na rynku polskim.

Zima tegoroczna sprzyjała wyjątkowo eksploatacji olszyny, gdyż wskutek silnych mrozów udostępnione zostały bagniste tereny, porosłe wspaniałemi drzewostanami olszowemi, do których dostęp od kilku lat z powodu łagodnej naogół zimy był niemożliwym. Wyrąb olszyny potęgowało duże zapotrzebowanie krajowych fabryk dykt i wielki popyt na olszynę eksportową przez kupców niemieckich. To też warunki klimatyczne wykorzystywano w

jaknajszerszym zakresie. Na rynku pojawiły się większe ilości olszyny niż w latach ubiegłych. Wobec tego Ministerstwo Skarbu, uważając, że po pokryciu zapotrzebowania fabryk krajowych, tegoroczny nadmiar okrąglaka olszowego nie powinien pozostać w kraju, zaczęło wydawać en masse pozwolenia na wywóz po cle ulgowym zł 1.50. W rezultacie wydano takich pozwoleń na ogólną ilość 30000 m. kub. i to przeważnie dla towaru, przeznaczonego do Niemiec. Z wywiezionemi poprzednio 40000 m. kub. wynosi to 70000 m. kub. I tutaj tkwi fatalna pomyłka, gdyż tyle bynajmniej nie wynosił tegoroczny nadmiar eksploatacyjny. Rezultat jest ten, że krajowym fabrykom dykt brak do pokrycia zapotrzebowania surowca około 20%. Równocześnie cena olszyny, zdatnej do wyrobu dykt osiągnęła wysokość przeszło 40 sh. loco wagon. Przekracza ona więc maksimum, przy jakiem fabrykacja dykt według obecnych cen 12.10—13 Ł za m. kub. fob Gdańsk za towar klejony na mokro i 17—17.15 Ł za towar sucho klejony jeszcze się opłaca. Fabryki więc stanęły wobec alternatywy, albo zmniejszenia produkcji albo przejścia do surowca pośledniejszego. Jedno i drugie napewno nie wyjdzie na korzyść naszemu eksportowi.

Niektóre fabryki starają się sytuację uratować w ten sposób, że przechodzą do surowca brzozowego, który przez dłuższy okres czasu był w zaniedbaniu, a którego cena nie doszła jeszcze do tej wysokości. Dykty brzozowe nie są bynajmniej jakościowo gorszemi a wprost przeciwnie, niekiedy więcej są poszukiwane niż dykty olszowe. Tak rzecz się ma n. p. w naszem przemyśle lotniczym, gdzie instrukcja Dep. Lotnictwa M. S. Wojsk. przez kilka lat wogóle nie dopuszczała zastosowania dykt olszowych przy budowie płatowców, wymagając wyłącznie towaru brzozowego.

Inne fabryki znów podtrzymują ruch przechodząc do fabrykacji dykt klejonych sosnowych, które trzy lata wstecz były u nas fabrykowane jedynie przez firmę „Oikos". Dykty sosnowe, mające ustaloną opinję na rynku niemieckim wymagają nieco odmiennego sposobu produkcji. Cena ich dorównuje jednak cenie za dykty olszowe klejone na sucho i wynosi obecnie 17—17.10 Ł fob Gdańsk. Wcale piękne okazy wytwarzanych w Polsce sosnowych dykt widzieć można w Pawilonie przemysłu drzewnego na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu.

Powracając do sprawy wywozu olszyny należy w konkluzji stwierdzić, że Polska, mogąca wskutek posiadania wysokowartościowego materjału surowego stworzyć sobie monopol na dykty olszowe, pozwoliła go sobie wydrzeć z rąk na korzyść krajów, pozbawionych surowca, dostarczając im olszyny okrągłej. Skutek naszej nieopatrzności gospodarczej jest więc ten, że sami sobie odcinamy rynki zbytu na rzecz konkurencji.

Obecnie czas nad tą sprawą zastanowić się i odpowiedniemi zarządzeniami nie dopuścić do tego, żeby i w nowym sesonie, który rozpocznie się za niespełna pół roku — Polak nie wyszedł mądry po szkodzie.

E. B.

Maszyny do obróbki drewna najnowszej konstrukcji

Heblarki. Konstrukcja heblarki najnowszego pomysłu charakteryzuje się nietylko większą precyzją lecz również i tą zaletą, że wydajność jej pracy wzrasta niemal w trzy razy w porównaniu z maszynami tego typu przestarzałej budowy. Składa się na to szereg przyczyn, z których najważniejsze są: 1. solidna i ciężka (maszyna) budowa maszyny, 2. większy wał nożowy, na którym są osadzone 4 noże. Wał ten osięga 5.000 obrotów na minutę i nie ulega żadnym wstrząsom ani drganiom oraz 3. nowy, opatentowany mechaniczny podsuw. Osobliwość tego ostatniego polega na tem, że ruch mechaniczny tego podsuwu regulują cztery szybkości; które można zmieniać dowolnie za pomocą urządzenia pedałowego, z nadzwyczajną sprawnością i szybkością. Pozatem tego rodzaju maszyny najnowszej budowy posiadają — przesuwalne stoły do wygładzania. Urządzone są one w ten sposób, że skalownica wykazuje grubość układanego na stoły materjału. Na uwagę rownież zasługuje niezwykle praktyczne urządzenie (wyciągalnych) walców podsuwu, których charakterystyczną cechą są głębokie wyżłobienia, umożliwiające podniesienie sprawności pochwytu.

Jeżeli z jednej strony ujawnia się wada w postaci stosunkowo szybkiego stępienia się nożów heblarskich wskutek wzmożonej intensywności ich pracy, to znowóż z drugiej strony pomniejsza tę wadę lub wręcz nawet traci ona na znaczeniu wobec pojawienia się w użyciu (również najnowszej konstrukcji) automatycznych szlifierek, specjalnie dostosowanych do ostrzenia nożów heblarskich (Roll-Schliff"). Najpoważniejszą bodaj zaletą ich jest mocne trzymanie w ściskach nożów w czasie ostrzenia, co pozwala dokładnie i bez obawy uszkodzenia nożów, uskuteczniać ostrzenie. Precyzja tej pracy na najnowszych automatycznych warsztatach szlifierskich jest tak daleko posunięta, że nie powstaje różnica między wyostrzonemi nożami nawet w setnej części milimetra. Tak przygotowane noże heblarskie nasadza się na wał, poczem maszyna jest gotowa do dalszej pracy.

Wspomnieć jeszcze wypada, iż szlifierki nożów heblarskich (syst. „Roll-Schliff") są ochładzane wodą, której działanie jest wysoce intensywne. Ten proces dokonuje się za pomocą aparatu, zbudowanego na zasadzie obrotności środkowej.

Gryzarki łańcuchowe. Te niezbędne maszyny spotykają się dość często w zakładach obróbki drewna. Że gryzarka łańcuchowa może mieć wielostronne zastosowanie, dowodzi tego najnowsza konstrukcja tej maszyny, której można odmówić wiele pomysłowości. Maszyna tego typu może w każdym czasie zmienić rodzaj swej pracy, wystarczy tylko odpowiednio przekształcić jej urządzenie, przez dostawienie odrębnej części maszynowej, nadającej warsztatowi odmienny charakter jego pracy. Tak więc gryzarka może spełniać potrójną rolę: właściwą, t. zn. gryzarki łańcuchowej, dłuta heblarskiego i wreszcie świdra, wyrabiającego okrągłe dziury. Żeby maszyna spełniała życzone funkcje, wystarczy odpowiednio nastawić główkę zmieniacza. Że z pun-

Kalendarz terminowy.

Skróty: L = licytacja, S = submisja, P — przetarg, W = z wolnej ręki.

Miejscowość	Dyrekcja wzgl. wojew.	Sprzedający	Spos. sprz.	Termin	Kłody i dłużyce użytkowe m³ sosna	świerk	jodła	dąb	buk	brzoza	olcha	Uwagi	Kopalniaki rodz. drew	Kopalniaki m³	Papierówka rodz. drew.	Papierówka mp.	Opał mp.
Radom	Radom	D. L. P.	P	3. VI.	2103	85	—	—	—	—	—			—		—	—
Osie	Bydgoszcz	Nadleśn.	S	6. VI.	452	64	—	433	—	116	67	i grabu 11 m3, osiki i lipy 38 m3		87		—	—
Chociński Młyn	Bydgoszcz	Nadleśn.	S	7. VI.	1382	—	—	—	—	—	—			—		—	567
Szarłata	Bydgoszcz	Nadleśn	S	12. VI.	188	94	—	—	—	29	76	97 szt. drągów św.	sosna świerk	789		—	1355
Szarłata	Bydgoszcz	Nadleśn.	S	12. VI.	—	—	—	—	—	—	—	sosn, świerk, olch., brzoz. 379 m3	sosna świerk	742		—	1353

ktu widzenia racjonalizacji pracy technicznej w zakładach obróbki drewna, użyteczność tej maszyny nie ulega jakimkolwiek wątpliwościom — tego dowodzić nie trzeba, widać to bowiem z opisu, tem więcej, że do wszystkich rodzaji pracy, uruchamia ją jeden motor, bez obawy wywołania przez to ujemnych następstw natury technicznej.

Automatyczne piły krawędne najnowszej konstrukcji cechuje, jak wyżej wymienione maszyny, wysoki poziom precyzyjnego wykonania. Deskę, która ma być obrobiona na pile krawędnej, umieszcza się w specjalnem miejscu do tego przeznaczonem i następnie puszcza się w ruch motor. Jak wiadomo, deska, która ma być obcięta na pile krawędnej, musi być ułożona na wózku, uruchomianym, po szynach, biegnących na powierzchni stołu. Otóż w najnowszych konstrukcjach tych maszyn, wózek uruchomia się automatycznie. Piła obcina jedną krawędź deski, poczem wózek razem z deską cofa się do pierwotnego położenia, deskę obraca się drugą krawędzią ku pile i następnie wózek znowóż automatycznie przysuwa się do tarczy piły. Układanie jednocześnie kilka desek na wózku, bynajmniej nie wpływa ujemnie na jakość przeróbki materjału, a z drugiej strony — poważnie zwiększa wydajność pracy. Rzecz jasna w celu nadania deskom odpowiedniej szerokości, umieszczona jest na wózku podziałka, która zawsze umożliwia jednakowe obcięcie deski. Wpomnieć przytem wypada, iż należyte obcięcie krawędzi desek i wykorzystanie drewna, a tem samem zmniejszenie ilości odpadków różnego rodzaju (gdyż szerokość deski jest zależną od szerokości deski bez oflisu w cieńszym końcu) w dużej mierze zależy od wprawy robotnika, wykonującego obcinanie. Również proces przecinania desek na różne szerokości został ostatnio technicznie zracjonalizowany, dzięki nowej konstrukcji odnośnych pił. Deski, wyrobione na tych maszynach, przy układaniu umożliwiają znaczne zaoszczędzenie miejsca na placu.

Strugarki krajnikowe (żłobiarki). Zasadniczą cechą najnowszej budowy strugarek jest kompletny brak połączeń pasowych. Motor napędowy z gospodarczego punktu widzenia nie jest tu czynnikiem, znacznie obciążającym budżet przedsiębiorstwa, gdyż nie zużywa się w wysokim stopniu siłę pędną. Doświadczenia wykazują, że w końcu miesiąca obrachunkowego, opłata za zużycie prądu przez ten motor jest stosunkowo niewielka, a z drugiej strony, co jest zresztą szczególnie ważne, praca motoru nie ujawnia jakichkolwiek braków. Najnowsze motory tego typu posiadają nowe ulepszone urządzenia do smarowania poszczególnych jego części, oparte na zasadach wrotności (ruch obrotowy). Jest to, jak wynika z odnośnych badań, najlepsza gwarancja utrzymania ruchu na poziomie najwyższej sprawności.

Z rynku wschodnio-małopolskiego

Warunki, wśród jakich pracuje przemysł i handel drzewny wschodniej Małopolski są o tyle korzystniejsze w stosunku do innych polskich rynków drzewnych, że w znacznej mierze odpada troska o zdobywanie i utrzymanie nowych rynków zbytu. Ustalona od szeregu lat — jeszcze z czasów austrjackich współpraca między firmami tutejszymi a czeskiemi, austrjackiemi, szwajcarskiemi i t. d. ułatwia orjentację w każdorazowo wytworzonej konjunkturze zagranicznej. Nie znaczy to jednak aby ceny materjałów nie podlegały wahaniom zależnie od podaży i popytu. Lecz pracę tutejszą charakteryzuje spokój, pozbawiony w znacznym stopniu nerwowości, spotykanej w innych centrach drzewnych kraju.

Obecna konjunktura stoji pod znakiem zniżki cen, niewielkiej wprawdzie lecz jak przypuszczać wypada nie szybko mającej ustąpić. Zmalał też znacznie popyt na sosnę, świrk i jodłę, zarówno tartą jak i okrągłą. Ceny, obecnie notowane są raczej orjentacyjne niż ofiarowane względnie uzyskiwane w faktycznych transakcjach. Dotyczy to wszakże tylko materjałów iglastych. Na towar liściasty zbyt jest dość ustalony, zarówno co do rynku krajowego jak i na eksport. Prym w obecnie zawieranych transakcjach eksportowych dzierżą firmy czeskie.

Stan zatrudnienia na tartakach lepszy niż w innych okręgach. W ruchu jest około 80% przedsiębiorstw. Stosunki załadowcze naogół zadawalniające. Z niepokojem oczekują zapowiedzianej zwyżki frachtów kolejowych, która ma wejść w życie z dn. 1 lipca. Do tego czasu wielka część dawniejszych zamówień nie będzie prawdopodobnie załatwioną. Przy większych masach zachwieje to poważnie kalkulacją.

Poniżej podajemy kilka cen, które o ile dotyczą materjału iglastego, są — jak już zaznaczyliśmy, tylko orjentacyjne.

Jodła: Dłużyce od 20—40 cm średnicy 34—38 zł. Kloce tartaczne zdrowe od 4 m wzwyż i 20 cm średnicy wzwyż 35—40 zł. Deski jodłowe dłg. od 3—6 m grb. od 1—2" 70—75 zł. Deski jodłowe stolarskie 140—155 zł. Te same materjały wyłącznie świerkowe naogół 10% droższe.

Sosna: Kopalniaki w wymiarach według zwyczajów handlowych 26—29 zł. Deski budowlane 3—6 m dług. w grub. 33—52 mm 95—105 zł. Deski IV kl. kalkulują o 25% taniej. Kantówka 3—8 m 115—120 zł.

Dąb: Popyt w pierwszym rzędzie na dobry materjał okrągły, za który uzyskuje się wcale niezłe ceny: Kloce I kl. do 3 m dług. i 30 cm średnicy 90 zł, od 40 cm średn. 120 zł, od 50 cm średn. wzwyż 150—160 zł. Klasy II—IV trudno sprzedażne. Materjał tarty: Bulsy blokowe I kl. 260 zł. Bulsy luźne 170 zł (nieobrzynane). Towar paryski od 1.50 m wzwyż I kl. 275—285 zł Fryzy długie I kl. 290 zł. Na towar w klasach podrzędniejszych brak popytu.

Buk: Obecnie trudno ustalić ceny gdyż brak transakcji. Wykonuje się przeważnie dawniejsze zamówienia. Ostatnia cena za kloce tartaczne wynosiła około 40—55 zł, za deski i blochy blokowe płacono w eksporcie 11—12.5 dol. franko granica Piotrowice.

Powyższe ceny rozumieją się z wyjątkiem buku franko wagon stacja załadowcza.

Drewno opałowe: Szczapy świerkowe i jodłowe 11 zł za 1 mp. Szczapy bukowe 16—18 zł. Szczapy sosnowe 220—240 zł za wagon 10 tonowy franko Lwów. Szczapy sosnowe I kl. o 10% drożej. Obroty niewielkie. Największe jednak na szczapy bukowe.

Lista płac

Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu pisze nam:

Według postanowień § 751 ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19 lipca 1911 r. i § 22 statutu Ubezpieczalni Krajowej, Wydział ubezpieczeń od wypadków, **zobowiązane są wszystkie przedsiębiorstwa podlegające ubezpieczeniu od wypadków** w myśl § 537 i 538 tejże ordynacji prowadzić **dokładne księgi płac.** Zarząd Ubezpieczalni Krajowej przypomina przedsiębiorcom o ścisłem przestrzeganiu postanowień ordynacji i podaje do publicznej wiadomości, że **winni prowadzić listy płac dla robotników i wykazy płac pracowników umysłowych** według wzorów określonych rozporządzeniami Ministra Pracy i Opieki społecznej z dnia 8 listopada 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102 poz. 909). Należy zatem we wszystkich przedsiębiorstwach prowadzić dla celów kontrolnych listy płac według wzorów określonych powyższemi rozporządzeniami, przyczem się zauważa, że prowadzenie wspomnianych list i wykazów płac odpowiada przepisom ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19 lipca 1911 r. a równocześnie czyni zadość wymogom § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 listopada 1928 r. i z dnia 10 grudnia 1928 r. Zarząd Ubezpieczalni Krajowej polecił organom kontrolnym przeprowadzać szczegółową kontrolę i zwraca uwagę na przepisy karne za nieprzestrzeganie zarządzenia.

Badanie ksiąg handlowych przez władze podatkowe

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 16 maja r. b. L. D. V 6786/I/29 zarządziło:

Przetrzymanie w urzędach Skarbowych ksiąg, dostarczonych przez padatników dla sprawdzenia deklaracyj podatkowych jest nie wskazane. Należy pamiętać, że księgi handlowe prowadzą płatnicy nie tylko dla celów podatkowych, to też brak tych ksiąg w przedsiębiorstwie przez dłuższy okres czasu, choćby one nawet dotyczyły ubiegłego roku operacyjnego, może stanowić dla kupca pewne utrudnienie, zwłaszcza gdy chodzi o księgi rachunków osobistych, które są niezbędne przy rozrachunkach z dostawcami i odbiorcami. Niedomaganie to powstaje stąd, że widocznie urzędy skarbowe postępują w tym względzie bezplanowo, wzywając na jeden dzień nadmierną ilość podatników do przedłożenia ksiąg, których następnie w jednym dniu sprawdzić nie mogą. W konsekwencji więc stale wzrasta ilość ksiąg, które mają być zbadane.

Celem uniknięcia tych niedomagań **obowiązany jest naczelnik Urzędu, jeszcze przed rozpoczęciem akcji wymiarowej, ułożyć plan pracy buchaltera.** W planie tym należy przewidzieć, które księgi handlowe i w jakich terminach badane będą w Urzędzie Skarbowym, a które na miejscu w przedsiębiorstwach. Na każdy dzień należy wyznaczyć tylko taką ilość, jaką buchalter może sprawdzić w ciągu jednego względnie 2-ch dni.

Badania ksiąg w Urzędzie Skarbowym należy zasadniczo unikać, a przeprowadzać badanie na miejscu w przedsiębiorstwie, t. j. tam, gdzie są zgromadzone wszelkie dokumenty i zapiski, bez których badanie nigdy nie może być dokładne. Trudno zaś wymagać, by podatnik dostarczał do Urzędu wszystkie dokumenty. Zresztą sam pobyt buchaltera skarbowego w przedsiębiorstwie może mu nasunąć cały szereg spostrzeżeń, które znakomicie ułatwiają i upraszczają tok samego badania. Np. księgę magazynową można sprawdzić jedynie na miejscu w przedsiębiorstwie przez porównanie ze stanem faktycznym magazynów.

O ile zaś chodzi o czas niezbędny do zbadania ksiąg, to w tym względzie nie da się ustalić ścisłych norm, gdyż czas ten zależny jest od rozmiarów prowadzonego przedsiębiorstwa, charakteru dokonywanych operacji i od przejrzystości prowadzonych ksiąg, t. j. czy księgi dają dostatecznie szczegółowy i jasny obraz stanu majątkowego przedsiębiorstwa, zmian, jakim on ulega w ciągu roku, końcowych wyników i wreszcie od fachowości buchaltera. Zasada jest jedna, by księgi zbadane zostały jaknajdokładniej i jak najprędzej.

W żadnym jednak razie rewizja ksiąg — choćby wielkiego przedsiębiorstwa — **nie może trwać po kilka tygodni,** z wyłączeniem jedynie wypadków zupełnie wyjątkowych i należycie usprawiedliwionych.

Główne wytyczne, jakiemi należy się kierować przy badaniu ksiąg handlowych, wskazuje instrukcja dla buchalterów.

Ministerstwo Skarbu podkreśla jednak, że instrukcja ta bynajmniej nie ogranicza inicjatywy buchaltera, gdyż rewizja ksiąg nie może być pracą mechaniczną, polegającą na badaniu wszystkich pozycji (tranzakcji) jednej po drugiej, lecz winna być prowadzona drogą analizy ze szczególnem zwróceniem uwagi na te rachunki, zapisy i fakty, które mogą mieć znaczenie bądź przy ustaleniu obrotu, bądź dochodu i które decydują o prawidłowości lub nieprawidłowości prowadzonych ksiąg.

To też w pracy buchaltera w toku badania powinna znaleść wyraz, celowość i rzeczowe ustusunkowanie się do samej sprawy.

Nie należy żądać od podatnika przedstawienia takich dokumentów, których wogóle on nie posiada i których przechowywać nie był zobowiązany.

Nie należy kwestjonować takich rzeczy, które dla istoty sprawy nie mają znaczenia.

Wszelkie wyjaśnienia udzielane przez buchaltera winny mieć charakter rzeczowy i utrzymane być muszą w tonie spokojnym.

Wszelkie zaś niedokładności i nieprawidłowości mają być omówione w protokółach w sposób jasny, wyczerpujący i objektywnie, tak, by władza skarbowa, powołana do kwalifikowania wartości dowodowej ksiąg i zebranych w wyniku rewizji materjałów nie potrzebowała zarządzać dodatkowych rewizji.

Wogóle Izby Skarbowe winny stale czuwać nad usprawnieniem obsługi buchalteryjnej pod względem jej sprężystości, planowości, celowości i dokładności pracy.

SPRAWOZDANIA HANDLOWE

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Runowo D. L. P. Bydgoszcz

Licytacja w dniu 15. i 17. maja 1929 r.

Brzoza	kłody IV kl.	za m3	39.21	zł
„	dłuż. III „	„	46.68	„
„	szczapy opał.	za mp.	14.34	„
„	walki okrągłe	„	10.94	„
Sosna	kłody II kl.	za m3	70.96	„
„	„ III „	„	45.92	„
„	„ IV „	„	66.67	„
„	dłużyce II kl	„	61.32	„
„	„ III „	„	48.27	„
„	„ IV „	„	40.08	„
„	szczapy opał.	za mp.	14.75	„
„	walki „	„	11.31	„

Świerk	kłody IV kl.	za m3	41.38 zł
„	dłuż. III „	„	40.99 „
„	„ IV „	„	31.99 „

Nadleśnictwo Państwowe Mochy D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 26. maja 1929 r.

Sosna	II kl.	za m3	55.24 zł
„	III „	„	47.53 „
„	IV „	„	40.28 „
„	wałki użytkowe	za mp.	15.00 „
„	szczapy opałowe	„	14.05 „
„	wałki „	„	11.28 „
Świerk	szczapy opałowe	„	14.00 „

Nadleśnictwo Państwowe Gliśnica D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 28. maja 1929 r.

Dąb	szczapy użytkowe	za mp.	32.00 zł
„	† „ opałowe	„	13.00 „
Brzoza	„ „	„	18.00 „
Sosna	II kl.	za m3	55.60 „
„	III „	„	47.50 „
„	IV „	„	40.90 „
„	szczapy opałowe	za mp.	19.00 „

Notowania dewiz z dnia 29 maja 1929.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Notowania za	w Warszawie	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku
Warszawa .	100 zł	—	46.90	43.25	11.25
Poznań . . .	100 zł	—	—	—	—
Gdańsk . . .	100 Gd. gld.	—	81.29	—	—
Berlin . . .	100 R. M.	—	—	20.33	23.87
Belgja . . .	100 belg.	—	58.195	34.90	13.89
Bukareszt .	100 l.	—	2.482	818.—	0.59
Budapeszt .	100 pengo	—	73.01	27.83	17.14
Holandja . .	100 g.d. hol.	358.60	168.41	12.06.—	40.20
Kopenhaga .	100 k. d.	—	111.61	18.20	26.64
Londyn . . .	1 funt szterl.	43.25	20.316	—	4.85
Nowy York .	1 dolar	8.90	4.18.90	4.85.01	—
Paryż	100 fr. franc.	—	16.37	124.65	3.91
Praga	100 k. cz.	—	12.412	163.78	2.96
Rzym	100 l.	46.69	21.93	92.65	5.23
Szwajcarja .	100 fr.szwajc.	171.68	80.63	25.19	18.25
Sztokholm .	100 k. szw.	238.50	112.01	18.13	26.74
Wieden . . .	100 szyling.	125.25	58.83	34.53	14.04

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

W dziale materjału tartego powiększyło się ostatnio zapotrzebowanie na wschodnioniemieckim rynku drzewnym. Loco Berlin płacą 116—118 mk; materjał wschodniopruski przynosi do 10 mk więcej. Belki wymiarowe notują loco Berlin 77—78 mk, kantówka według listy 60—62 mk. Bezsęczne deski boczne podrożały ostatnio o 2 mk, tegoż samego materjału nasiniałego prawie już niema.

Kopalnie westfalskie poszukują okorowane stemple kopalniane. W obwodzie kolońskim lasy państwowe sprzedały 310 m³ kopalniaków dębowych po 13,30 mk, 995 m³ okorowanych kopalniaków sosnowych po 18,40 loco las. Zwózka kosztuje 2—7 mk za m³. — Zachodnia Czechowacja sprzedaje kopalniaki po 143 k. cz. (100 kor. cz. = 12,43 mk). — G d a ń s k ofiaruje kopalniaki po 17 sh fob.

Olszynowy materjał tarty pochodzenia wołyńskiego I i II kl., 20—100 mm, 2 m dł. wzwyż, sprzedają loco Piotrowice po 100 mk. Na rynku niemieckim płacą zależnie od jakości i wielkości danej partji 110—160 mk.

Rynek Gdański stoi nadal pod znakiem małych obrotów. Główny sezon eksportowy w rb. skończył się bardzo niekorzystnie. Poniżej podajemy szereg notowań materjałów drzewnych: Bloki sosnowe od 25 cm w górę za 1 m³ 40—47 szyl. Sosnowe słupy telegraficzne od 12 cm za 1 m³ 27—30 szyl. Sosnowe drewno kopalniane od 12 cm za 1 m³ 16—18 syl. Sosnowe podkłady kolejowe za 1 sztukę 4,7—4,8 szyl. Sosnowe ślipry za 1 sztukę 9,2—9,3 szyl. Sosnowe bale angielskie za 1 stadart Ł 11,00—11,15. Świerkowe bale angielskie za 1 standart Ł 10,10—11,00.

Z Polski ofiarują 26 mm deski dębowe na wyrób fryzów 12 cm wzwyż, średnio 18 cm szerokich, 3—6 m dł. po 87—90 mk loco granica polsko-niemiecka w Piotrowicach.

Eksport drzewa polskiego do Francji. Jedną z poważniejszych pozycyj w ogólnem imporcie francuskim zajmuje drzewo, należałoby zatem sądzić, że rynek drzewny francuski winien być naturalnem ujściem i polem do ekspansji dla drzewa polskiego.

A jednak tak nie jest i stosunki polskich sfer drzewnych z odbiorcami francuskimi nie są ani ożywione, ani też w wypadku ich nawiązania nie dają korzystnych rezultatów.

Bezpośredni eksport drzewa z Polski do Francji stanowi zaledwie kilka procent całego naszego eksportu drzewa, natomiast większe ilości tego drzewa docierają na rynek francuski pod obcą marką za pośrednictwem kupca niemieckiego albo czeskiego.

Najbardziej poszukiwanym drzewem na rynku jest budulec, również silne zapotrzebowanie jest na sosnę, świerk i dąb.

Papierówkę sprzedaje Małopolska loco stacja załadowcza 2,50—2,90 dol. — Na Wołyniu notuje się papierówkę loco stacja załadowcza po 2,70—2,85 dol. — Jedna z wschodniopruskich fabryk papieru zakupiła ostatnio Ia papierówkę r z e k o m o po 3,60 dol. loco Prostki. Na ogół średnia cena waha się około 4 dol. loco granica polsko-niemiecka bez cła niemieckiego.

Redaktor odpowiedzialny W. S y r o k o m l a - S y r o k o m s k i, za dział ogłoszeń i administrację wydawnictwa S t. S c h l a g e. — Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań, ulica Wielkie Garbary nr. 21.

Komunikaty Zw. Przemysłowców Drzewnych o sprzedażach drewna w Lasach Państw.

Nadleśn. Państwowe Solec

poczta i stacja kol. Solec-Kujawski pow. Bydgoski sprzeda w drodze pisemnego przetargu (submisji) w dniu 12 czerwca b. r. następujące drewno sosnowe użytkowe z cięć roku gosp. 1928/29.

Los 1. Leśnictwo Chrośnia, oddz. 27, 28, 68, 61, 29, 447 szt. o masie 299,15 m³, a to I kl. 11,59, II kl. 78.45, III kl. 205,57, IV kl. 3,54 m³. Odl. od stacji kol. 9—11 klm.

Los 2. Leśnictwo Kabat, 101a, 102a, 71a, 39b, 39b¹, 39b², 614 szt. o masie 450.43 m³, a to I kl. 17.65, II kl. 168.27, III kl. 239.00, IV kl. 25.51 m³. Odl. od st. kol. 7—10 klm.

Los 3. Leśnictwo Trzcianka, oddz. 119, 118, 85, 94, 112, 111, 117, 202 szt. o masie 113.25 m³; a to I kl. 3.23, II kl. 15.55, III kl. 84.22, IV kl. 10.25 m³. Odl. od st. k. 5—8 klm.

Los 4. Leśnictwo Zagórzanka, oddz. 193a, 184, 200, 101 szt. o masie 49.41 m³; a to II kl. 5.34, III kl. 35.42, IV kl. 8.65 m³. Odległ. od stacji kol. 2—4 klm.

Pisemne oferty z napisem „Submisja" w zalakowanych kopertach należy nadesłać do Nadleśnictwa do dnia 12 czerwca godz. 11, poczem nastąpi otwarcie ofert o godz. 12-tej w południe w obecności ewentualnie przybyłych oferentów.

Przetarg odbędzie się na obowiązujących warunkach sprzedaży wyrobionego drewna w drodze pisemnego przetargu (submisji) które są do przejrzenia w D. L. P. w Bydgoszczy i w Nadleśnictwie.

Oferty nie odpowiadające warunkom nie będą uwzględnione.

Państwowy Nadleśniczy.

Państw. Nadleśn. Trzebciny

poczta i stacja kolejowa Łążek, pow. świecki, Pomorze sprzeda w drodze pisemnego przetargu (submisji) w dniu 6 czerwca 1929 r. następującą ilość dłużyc sosnowych, z cięć r. gospodarczego 1928/29.

Los 1. Leśnictwo Siwebagno. 58, 80, 82, 94, 97b, 99, 102, 124, 125, 126. Sztuk 624 — razem 519.38 m³. I kl. 5.79 m³, II kl. 107.39 m³, III kl. 385.12 m³, IV kl. 21.08 m³. Odległość od st. kol. Łążek 9 klm.

Pisemne oferty z napisem „submisja" w zalakowanych kopertach należy nadsyłać do Nadleśnictwa do dnia 6 czerwca 1929 r. godz. 12, poczem nastąpi otwarcie ofert w obecności ewentl. przybyłych oferentów. Przetarg odbędzie się na obowiązujących warunkach sprzedaży wyrobionego drewna w drodze pisemnego przetargu (submisji), które są do przejrzenia w Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy i w Nadleśnictwie. Oferty nie odpowiadające warunkom nie będą uwzględnione.

Nadleśniczy Państwowy.

Przetarg

Na sprzedaż 656.38 m³ materjałów tartych sosnowych, 80.00 m³ materjałów tartych dębowych i 71.75 m³ materjałów tartych jodłowych z Nadleśnictwa Garbatka odbędzie się dnia 4 czerwca 1929 r. o godz 12 w lokalu Dyrekcji Lasów Państw. w Radomiu przy ul. Lubelskiej 53.

Informacji udziela Dyrkcja L. P. w Radomiu oraz Nadleśnictwo Garbatka.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu.

Przetarg

W Nadleśnictwie Niepołomicach p. w miejscu, powiat Bochnia, Województwo Krakowskie odbędzie się dnia 7 czerwca 1929 r. o godzinie 10-tej przetarg za pomocą ofert pisemnych na sprzedaż 1211.42 m³ drzewa sosnowego użytkowego, wyrobionego w kłodach i dłużycach od 3 m długości, w odstępach co 1/2 m.

Z powyższej masy przypada do 20 cm 255.26 m³ 21/30 cm 761.09 m³, 31/40 cm 181.71 m³, ponad 40 cm 13.37 m³.

Odległość od stacji Kłaj 5—10 klm.

Nadleśnictwo Niepołomice.